

Židovské muzeum v Praze získalo do sbírek unikátní fotografie, dokumenty a korespondenci spisovatele Karla Poláčka

Praha 15. června 2016 -- **Židovské muzeum v Praze získalo do svých sbírek díky velkorysímu daru paní Zuzany Bílkové konvolut zcela mimořádných materiálů souvisejících s osobností Karla Poláčka a jeho blízké přítelkyně Dory Vaňákové.**

Maminka dárně Anna Vlková bydlela na začátku války spolu s rodiči ve stejném domě v ulici Ruská 1024 v Praze Vršovicích jako Karel Poláček s Dorou Vaňákovou. Dobré sousedské vztahy, které časem přerostly v přátelské, upevnilo i vlastnictví štěňat jezevčíka z jednoho vrhu. Psi Bibina a Mydlinka sehráli nezanedbatelnou roli v životě obyvatel domu.

Součástí darovaného souboru je i dopis, který Poláček píše jménem psa Bibiny její majitelce Anně Vlkové. Dopis má recesní formu, autor v něm používá výrazy hovorového jazyka a obecné češtiny; řada výrazů v dopise má původ v městské mluvě, u čtenáře vzbudí úsměv na tváři i dnes. Dopis nese typické stopy „poláčkovského“ humoru, přitom je plný poetiky tak dobře známé z jeho knih.

Fotografická část daru zahrnuje mimo portrétních fotografií Karla Poláčka a Dory Vaňákové zejména cenné záběry z civilního života obyvatel domu ve Vršovicích. Na střešní terase domu byla pořízena řada momentek ještě počátkem léta roku 1943, tedy jen pár dnů před nástupem Karla Poláčka a Dory Vaňákové do transportu, kterým byli oba deportováni 5. července 1943 do ghetta v Terezíně. Na jedné z posledních fotografií se usmívá do objektivu Karel Poláček spolu s maminkou dárně, tehdy mladou Annou Vlkovou.

Důvěru projevil Karel Poláček rodině Vlkových i tím, že si u ní uschoval cestovní pas, parte tatínka Jindřicha Poláčka a fotografie-dopisnice bratra Arnošta z bojišť v první světové válce. Knihu „Hedvika a Ludvík“ dostala Anna Vlková s věnováním „...*aneb návod, kterak ctíti rodiče (včetně starého Václava a matku Annu) 14. 7. 1942*“. I tyto dokumenty jsou nově zařazeny do sbírek Židovského muzea v Praze.

Pro Židovské muzeum představuje ovšem zvlášť jedinečné obohacení jeho sbírek soubor osmi dopisnic z Terezína. Vězni terezínského ghetta směli psát pouze na dopisnicích, které byla nucena vydávat židovská samospráva. Stejně jako veškerá pošta mezi ghettem a protektorátem prošly i tyto dopisnice cenzurou. Všechny mají společného adresáta v osobě Oskara Weisze v Praze-Michli, bratra Dory Vaňákové, který žil v tzv. smíšeném manželství.

Tři dopisnice Karla Poláčka datované od listopadu 1943 do února 1944 vypovídají o blízkém vztahu nejen k adresátovi Oskaru Weiszovi, ale odkazují i na společné známé v bydlišti ve Vršovicích před deportací. Přátelé v Praze, které Poláček s Dorou Vaňákovou museli opustit, se je i nadále snažili dle možností informovat o svých běžných každodenních starostech. Posílali jim do ghetta také balíky s jídlem a drobnými potřebami, za něž Poláček v dopisnicích děkuje. To, že Poláček i v ghettu vzpomínal na zážitky se sousedy z vršovického činžáku, dokládá

v dopisnici z Terezína soucitná zmínka o smrti jezevčíka Bibiny. Rovněž tři dopisnice, odeslané Dorou Vaňákovou i jménem Karla Poláčka, dokumentují spojení se světem, který byl pro ně nenávratně ztracený. Desátý z podzimních transportů v říjnu 1944 do Osvětimi - Březinky, jež jsou označovány jako likvidační, se stal osudným i Karlu Poláčkovi a Doře Vaňákové.

Fotografie v tiskovém rozlišení ke stažení:

<https://drive.google.com/open?id=0B-XAXScL8rQfTWkdGVqV3hEQk0>

Popisky k fotografiím a copyright:

Portrétní fotografie Karla Poláčka s věnováním Anně Vlkové krátce před nástupem do transportu, 30. 6. 1943. © Židovské muzeum v Praze

Dora Vaňáková a Karel Poláček se psem Mydlinkou na střešní terase domu Ruská 1024 v Praze Vršovicích v létě 1943. © Židovské muzeum v Praze

Karel Poláček a Dora Vaňáková u domu v Ruské 1024 v Praze Vršovicích v létě 1943. © Židovské muzeum v Praze

Odkazy na soubor ke Karlu Poláčkovi v online katalogu sbírek ŽMP:

Celý soubor:

http://ca.jewishmuseum.cz/index.php/Detail/Collection/Show/collection_id/28472

Odkaz na dopis, který Karel Poláček napsal jménem psa Bibiny její majitelce Anně Vlkové:

http://ca.jewishmuseum.cz/index.php/Detail/Object/Show/object_id/337971

PR kontakt pro média:

Kateřina Honskusová, katerina.honskusova@jewishmuseum.cz, tel. 222 749 281

Poznámky pro editory o Židovském muzeu v Praze:

1. Židovské muzeum v Praze je největší institucí svého druhu v Evropě. Pečuje o jednu z nejrozsáhlejších sbírek judaik na světě. Ve sbírkách muzea je shromážděno na 40 000 ojedinelých předmětů, 100 000 knih, fotografie a archivní dokumenty. Muzeum spravuje čtyři historické synagogy – Maiselovu, Pinkasovu, Klausovou a Španělskou, Obřadní síň a světoznámý Starý židovský hřbitov; galerii; několik depozitářů; archiv; knihovnu s multimediálním centrem; restaurátorská pracoviště a vzdělávací a kulturní centrum.
2. Židovské muzeum v Praze je setrvale jedním z nejnavštěvovanějších muzeí v České republice. V roce 2015 jej navštívilo téměř 630 000 návštěvníků.
3. Muzeum oslaví v tomto roce již 110 let od svého vzniku. Původním záměrem „Spolku k založení a vydržování Židovského muzea v Praze“ z roku 1906 bylo zachovat cenné umělecké předměty ze synagog, které byly v rámci rozsáhlé přestavby pražského Židovského Města určeny ke zboření.

Muzeum bylo veřejnosti přístupné i po okupaci českých zemí 15. března 1939, i když samotný spolek byl po začátku druhé světové války zrušen. V roce 1942 nacisté po dlouhých jednáních schválili projekt „Židovské ústřední museum v Praze“, kam byly v době transportů do ghetť, koncentračních a vyhlazovacích táborů sváženy liturgické předměty ze zrušených židovských obcí a synagog z celého území Protektorátu Čechy a Morava.

Po krátkém poválečném období v čele se státem dosazenou správou bylo muzeum v roce 1950 pod nátlakem převedeno do přímého vlastnictví státu. Jeho činnost byla úředně omezována, některé exponáty byly prodány – mezi nimi například více než tisíc svitků tór, které byly v roce 1965 odvezeny do Spojeného království.

Podmínky pro novou etapu v životě muzea vznikly až po pádu komunistického režimu v roce 1989. Od roku 1994 tak Židovské muzeum v Praze funguje jako nestátní organizace, která široké veřejnosti zprostředkovává historii a současnost, kulturu a vzdělanost židovské komunity v českých zemích. V září 2015 oslaví muzeum již 21 let samostatné existence.

4. Galerie Roberta Guttmanna je výstavní prostor určený k prezentaci krátkodobých tematických výstav Židovského muzea v Praze. Byla pojmenována pro známém pražském naivním malíři Robertu Guttmannovi (1880-1942), jehož výstavou svou činnost zahájila. Galerie se nachází v přízemí na severovýchodní straně nového komplexu Židovského muzea v Praze, v ulici U Staré školy 3.
5. Významnou část práce Židovského muzea v Praze představuje osvětová a vzdělávací činnost. Vzdělávací programy jsou určeny nejrůznějším cílovým skupinám. Nejmenší děti seznamují s židovskou kulturou, tradicemi a zvyky hravou formou. Pro žáky a studenty základních a středních škol jsou připraveny interaktivní programy a přednášky. Součástí nabídky tvoří i pravidelné vzdělávací semináře pro pedagogy a večerní vzdělávací pořady pro širokou veřejnost. Školám i kulturním institucím muzeum nabízí putovní výstavy.

www.jewishmuseum.cz

